

BOEKBESPREKING.

P. KAAS en A. N. CH. TEN BROEK. *Nederlandsche Zeemollusken*. (Uitgave Wereldbibliotheek, Amsterdam. Klein 8vo., 232 p.p. met 44 tekstfiguren en 16 platen van P. KAAS. Prijs ing. f 2.90.)

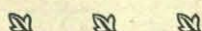
Plaatsruimte noopt ons, de boekbesprekingen zoo beknopt mogelijk te houden. Ware dit niet het geval, dan zou ik graag de voortreffelijkheden van dit prachtige boek nader uitmeten: een volledige systematische behandeling van alles wat van keverslakken, schelpen, olifantstanden, horens, inktvisschen op onze stranden is te vinden met accurate afbeeldingen van alle soorten. Alles bijgewerkt tot den jongsten tijd, goed beknopt Nederlandsch, nieuwste wetenschappelijke nomenclatuur, goede verklaring van de wetenschappelijke termen. Kortom een ideaal boek voor wie wil gaan doen aan de zoo boeiende strandstudie.

JAC. P. THIJSSE.

Zwerven benoorden het IJ, samengesteld door KEES HANA. (Assen, Van Gorcum en Co. Klein 8vo., 96 p.p., veel illustratie en kaartjes. Prijs f 0.95.)

Kees Hana heeft voor eenige hoofdstukken de medewerking gehad van Dr J. Karsten, J. A. Nijkamp en J. E. Sluimers. Ook van dit boekje niets dan goeds en veel bewondering voor den rijken, veelzijdigen inhoud. Noordholland benoorden het IJ doet niet onder voor de beste Nederlandsche landschappen.

JAC. P. THIJSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Hermelijn en Konijn. 19 Oct. 1941. Een ruwe dag: matig tot krachtige WNW-wind, meest zonnig. Wanneer ik het Westduinpark indraai om naar de vogeltrek te gaan kijken, hoor ik achter een laag kopje het gillende „geklaag” van een konijn. Als ik even doorgelopen ben, komt er een volwassen konijn in mijn gezichtsveld. Het loopt vrij haastig ergens opaf. Ik neem het in de kijker en zie, dat het niets mankeert en dat het gegil — dat steeds aanhoudt — van een ander afkomstig moet zijn. In het volgend oogenblik zie ik, waar mijn dier naar toe gaat. In het beeld van mijn kijker verschijnt een moeizaam huppelend jong konijn, met zijdelings eraan hangend een hermelijn — het traditionele plaatje uit de dierkundeboeken. Het oude konijn stormt er nu op af en bonst met zijn kop tegen het roofdiertje. Deze aanval heeft succes en het konijntje laat los. Tegelijkertijd verstomt het gegil; het jonge konijn huppelt door, zo mogelijk nog ongelukkiger dan te voren. Zijn vrijheid duurt maar een oogenblik; daar is het hermelijn weer terug en bespringt voor de tweede keer zijn jeugdige slachtoffer, dat onmiddellijk weer gaat „klagen”. Weer stormt het oude konijn er op af en beukt met zijn kop tegen het hermelijn, dat weer los laat. Het jong is er nu nog slechter aan toe en huppelt traag een pasje verder, op de voet gevolgd door het hermelijn, dat in het volgend oogenblik zijn nek voor de derde maal beetgrijpt. Nu blijft het oude konijn weg; het jong is verloren. Langzaam verdwijnt het met zijn aanhang in een duindoornbosje, zodat ik er geen zicht meer op heb. Terwijl ik nog even blijf staan kijken, ploft een bonte kraai, die waarschijnlijk al even in de buurt is geweest, op de plaats neer, waar konijn en hermelijn zich vermoedelijk bevinden; een tweede volgt. Dit is het laatste, wat ik te zien krijg. — Ik wist niet, dat een weerloos dier als een konijn zich kan vermennen om zijn jongen tegen een zo geduchte vijand als een hermelijn te verdedigen.

L. TINBERGEN.

September 1942.

Mierenzwerm. In de Levende Natuur van Aug. 1.1. schrijft Dr. Thijssse over de belangstelling van vogels voor het uitzwermen ter paringsvlucht van de mieren. Bij ons in den tuin was een ongevleugelde snaak er op afgekomen. We zaten rustig in den tuin en hoorden telkens „klak” . . . „klak”. Het bleek een pad, die zich voor een nest van de zwarte mier had opgesteld en zooveel mogelijk buitenkomers inrekende. Zoo nu en dan maakte hij ineens wanhopige gebaren. Dan bleken de mieren hem te bijten en trachtte hij zijn belagers kwijt te raken, om zijn vernietigingsfuif weer dadelijk voort te zetten, zeker een uur lang.

Bilthoven, Aug. '42.

C. M. BOUWMAN BUIS.

Foto Fr. Haverschmidt.

Heikikker (*Rana arvalis* Nills.) in de Lindevallei.

Heikikker in Friesland. Als vindplaatsen van de Heikikker (*Rana arvalis* Nilss.) kan ik nog opgeven: het laagveengebied bij Achthoven (U.), waar ik op 14 Mei 1942 een exemplaar zag in het prachtige natuurmonument van „It Fryske Gea” in de Lindevallei bij Wolvega, waar deze kikker zeer algemeen is. Op 20 Juni 1942 kon ik hier een mooi donker geteekend exemplaar fotograferen. Op 15 Augustus 1942 nam ik ook enkele Heikikkers waar in de blauwgraslanden onder Terkaple (gem. Utingeradeel) Friesland.

Leeuwarden.

FR. HAVERSCHMIDT.

Inval van Kruisbekken. Wij beleven hier de laatste dagen een vrij sterke Kruisbekken-invasie. De eene troep na de andere van 10 à 12 vogels komt over. Een zestal observeerde ik, die druk bezig waren in een spar. Ze blijken daarbij de twijgen, waaraan de kegels zitten, nog al toe te takelen; de grond lag vol met twijgbrokjes. Mooi uitgekleurde mannetjes zag ik nog niet.

Markelo, 26 Aug. '42.

H. CROOCKEWIT.

Inval van Kruisbekken. Op Lindenheuvel-Overveen hebben wij sinds een dag of vijf een groote troep Kruisbekken, eigenlijk drie troepjes van $\pm$ 20 stuks, wel haast allemaal wijfjes of jongen. Ze profiteren van de rijke dracht van de sparren.

Bloemendaal, 28 Aug. '42.

JAC. P. THIJSSE.

Kruisbekken bij Hulshorst. Bij het doorsnuffelen van de ornithologische overzichten in de jaargangen van Ardea valt het me op hoe talrijk de waarnemingen betreffende Kruisbekken zijn uit de omgeving van Hulshorst. Vrijwel ieder jaar kan men ze hier in wisselend aantal aantreffen zoo omstreeks eind Juni begin Juli. Ook dezen zomer waren ze weer present. Op 10 Juli trof ik een troepje van circa 15 exemplaren dezer soort in de boomen langs den Zuiderzeestraatweg. Zooals steeds waren de dieren uiterst mak en prachtig waar te nemen. Tot op enkele meters afstand kwamen ze baden in een ondiepe greppel langs den wegwand zoodat de geringste details uit hun wonderlijk veerenkleed te zien waren. Bij de roode mannetjes vielen sommigen op door fraaie gele partijen op den rug, een kenteeken van het nog onvolkomen kleed. Hun onophoudelijk „tjuup-tjuup” trok zeer de aandacht en ook de golvende vlucht was zeer opvallend wanneer de geheele troep zich verplaatste.

Naast de Dwergmeeuwen uit de kustzone kan Hulshorst thans ook bogen op de vrijwel jaarlijksche terugkeer dezer vreemdsoortige vogel uit het oosten met hun bizarre gekruiste bekken.

R. J. BENTHEM.

Zwartkop zingt in speelnest. In het Vogeljaar van Dr. Thijsse staat beschreven, hoe deze een Tuinfluiter ontdekte, die op een speelnestje zat te zingen. Precies hetzelfde beleefde ik 5 Juni j.l. 's avonds met een Zwartkopgrasmusch. Het was een zeer heete dag geweest en we zochten koelte onder hoge boomen en bij lagere struiken voor het huis. Toen hoorde ik eensklaps een zang, die ik niet thuis kon brengen: Nachtegaal, Zwartkop... alles dooreen, zonder ophouden, geen geleiding in strophen. Na veel gezoek bleek het een Zwartkopgrasmusch te zijn, die nog geen 3 meter van ons af op een slordig vloertje van nestmateriaal het hoogste lied uitzong. Toen wij hem na een kwartier verjaagd hadden en het „nest” bekeken, hoorden wij hem even luid aan een andere zijde, ook daar bleek hij een soortgelijk nestje te bezitten. Die eigenaardige, krachtige zang, tot barstens vol energie, hoorde ik later niet meer, dus toen had hij blijkbaar een metgezel gevonden.

Nijmegen.

A. C. WIJSMAN.

Hoofdredacteur: Dr. JAC. P. THIJSSE te Bloemendaal.

Verantwoordelijk voor de advertenties: S. VERSLUYS te Amsterdam.

Uitgeefster: W. VERSLUYS' Uitg. Mij. (N.V.) te Amsterdam.

Drukker: KOCH & KNUTTEL te Gouda. K 967.